

บทที่ 6

ความสัมพันธ์ระหว่างการตีความของผู้รับสารชาวไทยต่อภาพของวีรบุรุษแบบอเมริกัน กับความหมาย และการประกอบสร้างความหมายของวีรบุรุษแบบอเมริกันจาก ภาพยนตร์ฮอลลีวูด

ในการศึกษาเรื่อง “การตีความของผู้รับสารชาวไทยต่อภาพของวีรบุรุษแบบอเมริกันจากภาพยนตร์ฮอลลีวูด” นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงความเข้าใจและการตีความของผู้รับสารชาวไทยที่มีต่อลักษณะของวีรบุรุษในภาพยนตร์ฮอลลีวูด ดังนั้นเพื่อให้การตีความของผู้รับสารชาวไทยต่อภาพของวีรบุรุษแบบอเมริกันมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตีความของผู้รับสารชาวไทยที่วิเคราะห์ไว้ในบทที่ 5 กับความหมาย และการประกอบสร้างความหมายของวีรบุรุษแบบอเมริกันจากภาพยนตร์ฮอลลีวูดที่วิเคราะห์ไว้ในบทที่ 4 เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของการตีความของผู้รับสารชาวไทย และการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ ซึ่งผลในการแสดงความสัมพันธ์ผู้วิจัยแบ่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท และ ผู้รับสารออกเป็น 4 หัวข้อดังนี้

- 6.1 สิ่งที่พบมากในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์และ ผู้รับสารตีความเห็นด้วยกับภาพยนตร์
- 6.2 สิ่งที่พบมากในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ แต่ ผู้รับสารตีความไม่เห็นด้วยกับภาพยนตร์
- 6.3 สิ่งที่พบน้อยในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ แต่ ผู้รับสารตีความเห็นด้วยกับภาพยนตร์
- 6.4 สิ่งที่พบน้อยในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ และ ผู้รับสารตีความไม่เห็นด้วยกับภาพยนตร์
- 6.5 สิ่งที่พบมากในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ และ ผู้รับสารไม่ได้ตีความถึง

สำหรับผลการวิจัยวิจัยได้แสดงตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท และ ผู้รับสารไว้

ดังนี้

6.1 สิ่งที่พบมากในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ และ ผู้รับสารตีความเห็นด้วยกับภาพยนตร์

ตารางที่ 29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบมากในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์และ ผู้รับสารตีความเห็นด้วยกับภาพยนตร์

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทภาพยนตร์ กับ ผู้รับสาร	การประกอบสร้างความหมายของวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์	การตีความของผู้รับสาร
พบมากในตัวบทภาพยนตร์ และ ผู้รับสารตีความเห็นด้วยกับภาพยนตร์	ความต้องการบรรลุความสำเร็จ เช่น การทำความฝันของตนเป็นจริง, การบรรลุถึงจุดมุ่งหมาย	- ผู้รับสารส่วนมากจะตีความคล้ายตามในเรื่องความต้องการสำเร็จของวีรบุรุษทั้งในด้านของการแสดงออกว่าเป็นวีรบุรุษแบบอเมริกัน, ความมีอยู่จริงในสังคมอเมริกัน และ ความต้องการนำมาเป็นแบบอย่าง ผู้รับสารตีความว่า “คนอเมริกันมุ่งมั่นความฝันของตนให้สำเร็จ.... นำเอาแบบอย่างเรื่องการทำงานให้สำเร็จลุล่วง”

จากการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท และ ผู้รับสารในความสัมพันธ์แบบที่พบมากในภาพยนตร์ และผู้รับสารก็เห็นคล้ายตาม แสดงให้เห็นว่าลักษณะวีรบุรุษแบบที่เน้นบรรลุความสำเร็จเป็นลักษณะที่ผู้ชายไทยต้องการนำมาเป็นแบบอย่าง ซึ่งลักษณะนิสัยของผู้ที่ต้องการบรรลุความสำเร็จนั้นเป็นค่านิยมที่เป็นแก่นทางชนบทรอบนิยมของอเมริกาที่ถ่ายทอดมาในภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด ผู้รับสารชายไทยส่วนมากเห็นตามที่ภาพยนตร์นำเสนอ และต้องการนำเอาเป็นแบบอย่าง เพราะจากการเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคมความหมายของความเป็นผู้ชายจะเปลี่ยนไป จากเดิมที่ผู้ชายนิยมความเข้มแข็งด้านพลังกำลัง กลายเป็นผู้ชายยุคใหม่ที่ต้องการ “ประสบความสำเร็จในชีวิตด้านเศรษฐกิจ, ความฉลาด หรือความสามารถ” (Abbott, 1992 อ้างถึงในอังสนา ชิตรีตัน, 2542)

6.2 สิ่งที่พบมากในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ แต่ ผู้รับสารตีความไม่เห็นด้วยกับภาพยนตร์

ตารางที่ 30 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบมากในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ แต่ ผู้รับสารตีความไม่เห็นด้วยกับภาพยนตร์

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทภาพยนตร์ กับ ผู้รับสาร	การประกอบสร้างความหมายของวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์	การตีความของผู้รับสาร
พบมากในตัวบทภาพยนตร์ แต่ ผู้รับสารตีความไม่เห็นด้วยกับภาพยนตร์	ความเป็นปัจเจกชนนิยม (การลงมือปฏิบัติภารกิจโดยลำพัง / มีความคิดเป็นของตนเอง) เช่น แก่แค้นให้ครอบครัวตามลำพัง, แสดงความคิดเห็นที่ตนเห็นว่าถูกต้อง	- ผู้รับสารส่วนมากจะตีความคล้อยตามว่าวีรบุรุษแบบนี้แสดงออกให้เห็นว่าเป็นลักษณะของวีรบุรุษแบบอเมริกัน แต่ ผู้รับสารตีความต่อไปว่าไม่มีอยู่จริงในสังคมอเมริกัน และ ไม่ต้องการนำมาเป็นแบบอย่าง เพราะ "คนเดียวกู่โลกคงเป็นไปไต่ยาก, ทำคนเดียวคงเอาชีวิตไปทิ้งเปล่าๆ"
	- การใช้กำลังในการแก้ไข ปัญหา ซึ่งเป็นวิธีแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้ร้ายต่างชาติ เช่น การฆ่า, ทำลายอาวุธ	- ผู้รับสารส่วนมากตีความคล้อยตามว่าสิ่งที่แสดงออกให้เห็นว่าเป็นลักษณะของวีรบุรุษแบบอเมริกัน แต่ ผู้รับสารตีความไม่ต้องการนำมาเป็นแบบอย่าง เพราะ "ประเทศเราคนละสังคมไม่ได้ทะเลาะกับประเทศอื่น ไม่จำเป็นต้องไปสู้กับใคร"
	- ผู้ร้ายต่างชาติที่มารุกรานประเทศอเมริกา ภาพยนตร์ทุกเรื่องแสดงให้เห็นว่าประเทศอเมริกาถูกรุกรานจากผู้ร้ายต่างชาติก่อน เช่น กองทัพญี่ปุ่นทิ้งระเบิดที่เพิร์ลฮาร์เบอร์, ผู้ร้ายจับตัวพลเมืองบริสุทธิไปเรียกค่าไถ่, วางระเบิด, ผลิตอาวุธ	- ผู้รับสารเกือบทั้งหมดไม่คล้อยตามสิ่งที่ภาพยนตร์นำเสนอ โดยไม่เกลียดการกระทำของผู้ร้ายต่างชาติในภาพยนตร์ เพราะ "อเมริกาเสนอภาพยนตร์ในแง่เดียว, ทัศนคติเดิมไม่ได้ชื่นชมอเมริกาอยู่แล้ว"

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบมากในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ แต่ผู้รับสารตีความไม่เห็นด้วยกับภาพยนตร์ แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่ปรากฏในภาพยนตร์มากเป็นสิ่งที่ผู้รับสารส่วนมากไม่ค่อยตามสิ่งที่ภาพยนตร์นำเสนอ แสดงว่าเนื้อหาในภาพยนตร์ไม่ได้มีอิทธิพลเหนือผู้รับสาร แม้จะพบลักษณะที่แสดงออกถึงความเป็นปัจเจกชนนิยม, การใช้กำลังแก้ไขปัญหา หรือ ในด้านที่ผู้ร้ายต่างชาติมาต่อสู้กับวีรบุรุษแบบอเมริกันในเกือบทุกเรื่องที่น่ามาศึกษา แต่ผู้รับสารยังคงตีความปฏิเสธ ซึ่งผู้วิจัยได้แยกไว้เป็นประเด็นดังนี้

- **ความเป็นปัจเจกชนนิยม** เป็นค่านิยมที่ปรากฏให้เห็นผ่านตัวละครวีรบุรุษทุกเรื่อง แต่จะแสดงออกมาในลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น ความเป็นปัจเจกชนในแง่วิธีการแก้ปัญหาที่วีรบุรุษได้พบ เช่น ต่อสู้โดยลำพัง การตัดสินใจโดยลำพัง แต่จะเป็นลักษณะนิสัยที่ผู้รับสารชาวไทยส่วนมากไม่ตีความคล้อยตาม โดยไม่ต้องการนำเอามาเป็นแบบอย่าง แสดงให้เห็นว่าจากค่านิยม และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน โดยค่านิยมของอเมริกันให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคลที่คุณค่าอยู่ที่ตัวของบุคคลเป็นสำคัญ มีจุดยืนที่มีความเป็นตัวเอง (I) แต่ในขณะที่สังคมแบบไทยจะเป็นสังคมที่คำนึงถึงบทบาทของกลุ่มมาก (WE) (Jean Servaes อ้างถึงใน มลลณี นิลมาลี, 2540) จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ผู้รับสารชาวไทยไม่ต้องการนำมาเป็นแบบอย่าง เพราะการที่สังคมไทยมีลักษณะเป็นกลุ่ม เป็นพรรคพวก ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากที่จะประสบความสำเร็จด้วยตนเองเพียงคนเดียว

- **การใช้กำลังแก้ไขปัญหา** เป็นค่านิยมที่ปรากฏในภาพยนตร์เกือบทุกเรื่องที่วีรบุรุษแก้ปัญหาโดยการใช้กำลังต่อสู้ ซึ่งจุดจบก็คือฝ่ายวีรบุรุษฆ่าผู้ร้าย และทำลายปฏิบัติการผู้ร้ายได้สำเร็จ โดยลักษณะนิสัยในสถานการณ์การใช้กำลังแก้ปัญหาเป็นลักษณะที่ผู้รับสารชาวไทยปฏิเสธที่จะรับเอามาเป็นแบบอย่าง เพราะจากสภาพสังคมที่แตกต่างที่ประเทศไทยเป็นสังคมแบบที่ประนีประนอมเมื่อมีการขัดแย้งกันจะเน้นการให้อภัยตามหลักพุทธศาสนามากกว่าที่จะตัดสินใจกันด้วยกำลัง

- **ผู้ร้ายต่างชาติที่มาต่อสู้กับวีรบุรุษ** จากภาพยนตร์ตัวอย่างที่น่ามาศึกษาทั้ง 8 เรื่องจะพบว่าทุกเรื่องผู้ร้ายต่างชาติจะเป็นผู้มารุกรานประเทศอเมริกา ก่อน เช่น ก่อเหตุวินาศกรรม จับตัวประกัน ติดตั้งอาวุธ ผลิตอาวุธร้ายแรงที่เป็นภัยกับชาวโลก แต่อย่างไรก็ตามเมื่อผู้รับสารชาวไทยเกือบทุกคนเมื่อชมภาพยนตร์จะตีความปฏิเสธสิ่งที่ภาพยนตร์นำเสนอโดยจะไม่เกลียดผู้ร้ายในภาพยนตร์ สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าภาพยนตร์ไม่ได้มีอิทธิพลเหนือผู้รับสารชาวไทย เนื่องจากผู้รับสารชาวไทยต่างรู้สึกว่าคุณเองก็มีชะตากรรมเหมือนกับผู้ร้ายในภาพยนตร์ที่ถูกเอาเปรียบจาก

อเมริกา จึงต้องทำการตอบโต้กลับไป นอกจากนั้นเมื่อผู้รับสารชาวไทยได้เปิดรับสื่ออื่นๆ ที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับประเทศอเมริกามากกว่าความเชื่อถือในสื่อภาพยนตร์ที่เป็นลักษณะเรื่องที่ตั้งขึ้น (Fiction) ยิ่งเป็นส่วนทำให้ผู้รับสารชาวไทยปฏิเสธสิ่งที่สารนำเสนอ เช่น “อเมริกาเสนอภาพยนตร์ในแง่เดียว, ทศนคติเดิมไม่ได้ชื่นชมอเมริกาอยู่แล้ว” หรือ “หนังฮอลลีวูดสร้างให้คนอเมริกันอีกเหมียวสามารถต่อสู้กับศัตรูได้”

6.3 สิ่งที่พบน้อยในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ แต่ ผู้รับสารตีความเห็นด้วยกับภาพยนตร์

ตารางที่ 31 แสดงความสัมพันธ์สิ่งที่พบน้อยในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ แต่ ผู้รับสารตีความเห็นด้วยกับภาพยนตร์

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทภาพยนตร์ กับ ผู้รับสาร	การประกอบสร้างความหมายของวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์	การตีความของผู้รับสาร
พบน้อยในตัวบทภาพยนตร์ แต่ ผู้รับสารตีความเห็นด้วยกับภาพยนตร์	- ใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหาคือ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นระดับผู้นำประเทศเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ปัญหาระหว่างประธานาธิบดีอเมริกา และ รัสเซีย	- ผู้รับสารส่วนใหญ่จะชื่นชมวีรบุรุษในลักษณะนี้ แต่ไม่แน่ใจว่าจะมีอยู่จริงในสังคมอเมริกัน เพราะ ผู้รับสารบางคนคิดว่าคนอเมริกันรักสันติจริง แต่บางคนก็คิดว่าไม่รักสันติ และไม่ใช้เหตุผล เช่น “ดูจากเหตุการณ์จริง 11 กันยายน ไม่เห็นมีวีรบุรุษ มีแต่จอร์จ บุชมาประกาศสงคราม”

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทภาพยนตร์ กับ ผู้รับสาร	การประกอบสร้างความหมายของวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์	การตีความของผู้รับสาร
	<p>- ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน พบได้เพียงเรื่องเดียว คือ Proof of Life ในการช่วยเหลือผู้ที่ถูกจับไปเรียกค่าไถ่</p>	<p>- ผู้รับสารส่วนใหญ่จะตีความในการต้องการเอาแบบอย่างพระเอกในแบบที่ช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ที่รวมไปถึงเรื่องของความมีน้ำใจ มีมนุษยธรรม จะพบว่าแม้ผู้รับสารชื่นชมวีรบุรุษแบบนี้ แต่จะพบว่าไม่มีคนแบบวีรบุรุษอยู่จริงในสังคมอเมริกัน เพราะ “คนอเมริกันไม่สนใจคนอื่น, สังคมแบบตัวคนเดียวไม่ใช่เรื่องของเขา เขาจะไม่ยุ่ง”</p>
	<p>- ให้อภัยในหมู่เพื่อนฝูง พบได้เพียงเรื่องเดียว คือ Pearl Harbor ที่วีรบุรุษให้อภัยเพื่อน เพราะเห็นแก่มิตรภาพ</p>	<p>- มีผู้รับสารบางคนชื่นชมในเรื่องของการให้อภัยในหมู่เพื่อนฝูงของวีรบุรุษ แม้จะเป็นลักษณะนิสัยที่พบได้เพียงเรื่องเดียวของภาพยนตร์ที่นำมาศึกษา ผู้รับสารตีความได้ว่า “น่าเอาแบบอย่างในการให้อภัยในหมู่เพื่อนฝูง, เลือกลงมือก่อนความรัก”</p>
	<p>- รักครอบครัว พบได้เพียงเรื่องเดียว คือ Collateral Damages ที่วีรบุรุษทำภารกิจเพื่อปกป้องสิทธิของตนเองและครอบครัว</p>	<p>- มีผู้รับสารบางคนชื่นชมในเรื่องของการรักครอบครัวของวีรบุรุษ แม้จะเป็นลักษณะนิสัยที่พบได้เพียงเรื่องเดียวของภาพยนตร์ที่นำมาศึกษา ผู้รับสารตีความได้ว่าลักษณะนิสัยแบบนี้ที่ช่วยเหลือโลก ต่อสู้ เป็นสิ่งที่ปฏิบัติไม่ได้ แต่เรื่องการรักครอบครัวเป็นสิ่งที่ทำได้แน่นอน</p>

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบน้อยในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ แต่ ผู้รับสารตีความเห็นด้วยกับภาพยนตร์ แสดงให้เห็นว่า ลักษณะนิสัยของตัวละครจะไม่ค่อยปรากฏลักษณะนิสัยในเรื่องของการใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา, การช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน, การให้อภัยในหมู่เพื่อนฝูง และการรักครอบครัวในภาพยนตร์ประเภทแนววีรบุรุษ แต่ลักษณะนิสัยดังกล่าวจะเป็นส่วนที่ผู้รับสารเลือกตีความในการที่ต้องการนำมาเป็นแบบอย่าง เพราะเป็นลักษณะที่เหมาะสมกับค่านิยมของสังคมไทยที่เป็นลักษณะนิสัยของชายไทยในส่วนตัวและพึงปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยได้แยกไว้เป็นประเด็นดังนี้

- การใช้เหตุผลในการแก้ไขปัญหา จะพบในภาพยนตร์เพียง 2 เรื่อง ซึ่งต่างจากวีรบุรุษที่ใช้กำลังแก้ปัญหาที่จะพบได้ในภาพยนตร์ 5 เรื่อง ซึ่งจากการวิเคราะห์แบบแผนการตีความของผู้รับสารพบว่า ผู้รับสารส่วนใหญ่จะชื่นชมวีรบุรุษแบบอเมริกันในลักษณะที่ใช้เหตุผล แสดงให้เห็นว่าผู้รับสารยังคงเลือกรับรู้ในด้านที่สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อของผู้รับสารที่เป็นไปตามสภาพของสังคมไทย เพราะจากการวิจัยจะพบว่าภาพยนตร์ในแนววีรบุรุษที่พบว่ามี การแก้ปัญหาของวีรบุรุษโดยใช้เหตุผลจะต้องขึ้นอยู่กับเรื่องที่มีผู้นำระดับประเทศเข้ามาเกี่ยวข้อง และมีการเจรจาทางการทูตต่อรองก่อนจะพบได้ว่าหนทางการแก้ปัญหา คือ การใช้วิธีการเจรจาจนสำเร็จ ซึ่งวีรบุรุษประเภทนี้จะเป็นที่ชื่นชมของผู้รับสารชาวไทยที่อยู่ภายใต้บริบทสังคมที่มีความกลมเกลียวและความขัดแย้งจะจบลงด้วยการถ้อยที่ถ้อยอาศัยมากกว่าจะใช้กำลังเป็นเครื่องตัดสิน

- การช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน จะพบในภาพยนตร์เพียง 1 เรื่อง แต่เป็นสิ่งที่ผู้รับสารส่วนมากตีความว่าเป็นเรื่องที่น่าเอาเป็นแบบอย่าง แสดงให้เห็นว่าผู้รับสารยังคงเลือกรับรู้ในด้านที่สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อของผู้รับสารที่เป็นไปตามสภาพของสังคมไทยที่เป็นสังคมที่แตกต่างกับสังคมแบบอเมริกา เพราะผู้รับสารตีความได้ว่าการช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นเรื่องที่ยากมากที่จะเกิดขึ้นในสังคมอเมริกัน เพราะสังคมเขาจะเป็นแบบตัวคนเดียว และจะไม่สนใจเรื่องของคนอื่น ผู้รับสารตีความว่า “คนอเมริกันไม่สนใจคนอื่น, สังคมแบบตัวคนเดียวไม่ใช่เรื่องของเขา เขาจะไม่ยุ่ง” เป็นต้น แต่แตกต่างกับสภาพสังคมไทยที่มีสภาพสังคมในลักษณะ “พึ่งพิง” ผู้อื่นสูง ทั้งพึ่งพิงพุทธศาสนาและครอบครัว (ดร. วีระยุทธ วิเชียร, Ruth Benedict อ้างถึงในมลินี นิลมาลี, 2540) จึงเป็นปัจจัยสำคัญทำให้ผู้รับสารเลือกตีความในเรื่องของการช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทนมาก แม้ภาพยนตร์จะมีเพียงเรื่องเดียวที่น่าเสนอในลักษณะนิสัยของวีรบุรุษในแง่

- **การให้อภัยในหมู่เพื่อนฝูง** จะพบในภาพยนตร์เพียงเรื่องเดียวที่วีรบุรุษมีความขัดแย้งกับเพื่อน และยุติปัญหาลงด้วยการให้อภัย แสดงให้เห็นว่าจากปริมาณภาพยนตร์ที่นำเสนอ ลักษณะนิสัยในส่วนนี้น้อย แต่เป็นเรื่องที่ผู้รับสารบางคนเห็นและต้องการนำมาเป็นแบบอย่าง ทั้งนี้ก็เนื่องจากที่กล่าวไปในหัวข้อข้างต้นที่สภาพสังคมไทยจะเป็นลักษณะ "พึ่งพิง" และเป็นสังคมที่ "ประนีประนอม" ความขัดแย้งจะจบลงด้วยการให้อภัย เพราะ ค่านิยมของไทยรากฐานจะสร้างขึ้นมาจากหลักคำสอนของพุทธศาสนา (อ่างอิงในเล่มเดียวกัน) ดังนั้นสภาพทางสังคม ค่านิยมที่ได้ปลูกฝังมาตั้งแต่เด็กจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้รับสารเลือกรับรู้

- **การรักครอบครัว** จะพบได้ในภาพยนตร์เพียงเรื่องเดียว แสดงให้เห็นว่าแม้ภาพยนตร์จะมีปริมาณการนำเสนอในด้านของการรักครอบครัวของวีรบุรุษในจำนวนที่น้อย แต่เป็นสิ่งที่ผู้รับสารชาวไทยบางคนเลือกตีความ และต้องการนำมาเป็นแบบอย่างไปปฏิบัติ แสดงให้เห็นว่าการที่วีรบุรุษแบบอเมริกันแสดงลักษณะนิสัยในเรื่องการรักครอบครัวน้อย เนื่องมาจากประเภทของภาพยนตร์ในแนววีรบุรุษมักจะเป็นความขัดแย้งของผู้ร้ายในระดับโลก หรือ ประเทศ จึงทำให้ไม่ค่อยมีภาพยนตร์ที่เสนอเรื่องราวที่เกิดขึ้นในครอบครัว แต่ทั้งนี้จากบริบททางสังคมในช่วงหลังเหตุการณ์ตึกเวิลด์เทรดถล่ม พลเมืองอเมริกันตกอยู่ในภาวะหวาดกลัวกับเหตุการณ์ เพราะชาวอเมริกันต้องสูญเสียพี่น้อง และ ครอบครัวไปจากเหตุการณ์ครั้งนี้ ภาพยนตร์จึงนำเสนอเรื่องราวในลักษณะที่ครอบครัวชาวอเมริกันเป็นเหยื่อในการถูกทำร้าย และวีรบุรุษต้องออกแก้แค้น ซึ่งแตกต่างไปจากสภาพสังคมแบบไทย หรือในแบบตะวันออก ยกตัวอย่างจากงานวิจัยของ Ka-Fai Ma ที่ศึกษาวีรบุรุษแบบจีนจากภาพยนตร์ฮ่องกง พบว่าวีรบุรุษแบบจีนทำภารกิจเพื่อรักษาพันธะของความสัมพันธ์ในครอบครัว หรือ ความสัมพันธ์ชนชั้นญาติ คือความพยายามที่จะรักษาพันธะอันเกิดจากความสัมพันธ์ของญาติ ซึ่งเรียกว่า "วิญญาณแห่ง Hsia-Yi" ซึ่งในเรื่องจะเป็นลักษณะที่ญาติของพระเอกถูกทำร้าย พระเอกจึงต้องออกแก้แค้น ในจุดนี้สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของทางตะวันออกที่มีความผูกพันกับครอบครัวสูง แต่วีรบุรุษแบบอเมริกันที่แก้แค้นเพื่อครอบครัวจะทำในลักษณะที่คนในครอบครัวเป็นหนึ่งในเหยื่อจากการก่อวินาศกรรมของผู้ก่อการร้าย

6.4 สิ่งที่พบน้อยในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ และ ผู้รับสารตีความไม่เห็นด้วยกับภาพยนตร์

ตารางที่ 32 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบน้อยในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ และ ผู้รับสารตีความไม่เห็นด้วยกับภาพยนตร์

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทภาพยนตร์ กับ ผู้รับสาร	การประกอบสร้างความหมายของวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์	การตีความของผู้รับสาร
พบน้อยในตัวบทภาพยนตร์ และ ผู้รับสารตีความไม่เห็นด้วยกับภาพยนตร์	- ทำงานเพื่อแลกกับเงิน พบได้เพียงเรื่องเดียวคือ Bad Company ที่วีรบุรุษได้รับมอบหมายให้ทำงานเพื่อแลกกับเงินจำนวนมาก และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	- ผู้รับสารบางคนไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่ภาพยนตร์นำเสนอโดยไม่ชื่นชมวีรบุรุษในลักษณะที่ทำงานแลกกับเงิน เพราะ “ไม่น่าเอาแบบอย่างเพราะทำอะไรเพื่อตนเอง”
	- เคยเป็นคนไม่ดีของสังคมมาก่อน พบได้ในภาพยนตร์ 2 เรื่องที่วีรบุรุษได้รับเงื่อนไขจากรัฐบาลให้ทำภารกิจเพื่อหลุดพ้นโทษ / เพื่อค่าตอบแทน	วีรบุรุษในลักษณะนี้ผู้รับสารส่วนใหญ่ไม่ชื่นชม โดยที่คิดว่าไม่ใช่ลักษณะวีรบุรุษแบบอเมริกัน, ไม่มีในสังคม และ ไม่ต้องการเอาเป็นแบบอย่าง เพราะ “ไม่เป็นวีรบุรุษเพราะเคยเป็นคนไม่ดีมาก่อน, ไม่น่ามีคนเลวต้องเลวสุดๆไม่มีมากลับตัวได้”

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบน้อยในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ และ ผู้รับสารตีความไม่เห็นด้วยกับภาพยนตร์ แสดงให้เห็นว่าสิ่งที่แสดงมาในภาพยนตร์ฮอลลีวูดแม้จะปรากฏเพียงส่วนน้อย แต่เป็นเรื่องที่สังคมไทยไม่มี จึงทำให้ผู้รับสารชาวไทยบางคนเมื่อชมแล้วเกิดการปฏิเสธสิ่งที่ภาพยนตร์ถ่ายทอดเรื่องราวมา ซึ่งผู้วิจัยได้แยกประเด็นไว้ดังนี้

- การทำงานแลกกับเงิน ปรากฏให้เห็นในภาพยนตร์เพียงเรื่องเดียว และเป็นลักษณะที่ผู้รับสารชาวไทยบางคนปฏิเสธสิ่งที่ภาพยนตร์นำเสนอ แสดงให้เห็นว่าแม้ภาพยนตร์นำเสนอลักษณะวีรบุรุษในลักษณะของ "การทำงานแลกกับเงิน" เพียงส่วนน้อย แต่เป็นเรื่องที่ขัดกับค่านิยมของสังคมไทย จึงทำให้ผู้รับสารบางคนเลือกตีความปฏิเสธในจุดนี้ แสดงให้เห็นว่าการทำงานแลกกับเงินนั้นเป็นค่านิยมของชาวอเมริกันที่มุ่งหวังจะประสบความสำเร็จ จากความสามารถของตนเอง และเน้นความเป็นอยู่ที่สุขสบายแต่ทั้งนี้ต้องได้มาจากความสามารถของตนเอง แตกต่างจากสภาพสังคมไทยที่ รักความสบาย รักสนุก ปล่อยชีวิตดำเนินไปเรื่อยๆอย่างไม่ยั้งยั้ง (อ่างถึงในเล่มเดียวกัน) ดังนั้นผู้รับสารชาวไทยจึงตีความได้ว่า การทำงานเพื่อแลกกับเงินเพื่อให้ตนเองมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นเป็นเรื่องที่ไม่ควรนำมาเป็นแบบอย่าง

- เคยเป็นคนไม่ดีมาก่อน แล้วกลับตัวภายหลัง ปรากฏให้เห็นในภาพยนตร์ 2 เรื่อง ซึ่งเหตุผลของผู้รับสารชาวไทยเหมือนกับข้างต้นที่กล่าวไว้ คือ เมื่อภาพยนตร์เสนอเรื่องราวที่ขัดกับสภาพสังคมไทยผู้รับสารก็จะปฏิเสธ และไม่คิดจะเอามาเป็นแบบอย่าง แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างทางค่านิยมในการปลูกฝังความคิดเป็นอิทธิพลสำคัญในการเลือกรับรู้ของผู้รับสาร แสดงให้เห็นถึงสภาพของสังคมไทยว่าเป็นสังคมที่ไม่เปิดโอกาสให้คนได้แสดงความสามารถเมื่อเปรียบเทียบกับสังคมอเมริกันที่เน้นความเสมอภาค และความเท่าเทียมกัน ซึ่งสังคมไทยการเลื่อนลำดับชั้นในสังคมเป็นเรื่องยากโดยเฉพาะกับคนที่เคยทำความผิด ดังนั้นเมื่อผู้รับสารชาวไทยเลือกตีความในส่วนของวีรบุรุษที่เคยเป็นคนไม่ดีของสังคมแล้วกลับตัว ผู้รับสารชาวไทยจึงปฏิเสธและไม่ยอมรับวีรบุรุษในลักษณะนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.5 สิ่งที่พบมากในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ และ ผู้รับสารไม่ได้ตีความถึง

ตารางที่ 33 แสดงความสัมพันธ์สิ่งที่พบมากในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ และ ผู้รับสารไม่ได้ตีความถึง

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทภาพยนตร์ กับ ผู้รับสาร	การประกอบสร้างความหมายของวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์	การตีความของผู้รับสาร
สิ่งที่ปรากฏในภาพยนตร์ แต่ผู้รับสารไม่ตีความถึง	- อายุ ในภาพยนตร์ได้แบ่งระดับอายุ 2 วัยคือ วัยหนุ่มระหว่าง 25 – 40 ปี 5 เรื่อง, วัยผู้ใหญ่ระหว่าง 45 – 50 ปี 3 เรื่อง แสดงให้เห็นว่าวีรบุรุษแบบอเมริกันมีทั้งอยู่ในวัยหนุ่ม และวัยผู้ใหญ่	ไม่มีผู้รับสารตีความในเรื่องวัยของวีรบุรุษ เป็นเพราะสังคมไทยเรายังไม่เป็นสังคมที่เปิดโอกาสให้คนหนุ่มได้มีบทบาทสำคัญในสังคมในการช่วยเหลือประเทศหรือแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
	- สีผิว ภาพยนตร์ได้แบ่งสีผิวของวีรบุรุษเป็น 2 ประเภท คือ ผิวขาว 6 เรื่อง, ผิวดำ 1 เรื่อง, ผิวผสม 1 เรื่อง แสดงให้เห็นว่าวีรบุรุษแบบอเมริกันไม่จำเป็นจะเป็นวีรบุรุษเฉพาะผิวขาวเท่านั้น แต่คนผิวดำ หรือผิวผสมก็เป็นวีรบุรุษได้เช่นกัน	ไม่มีผู้รับสารตีความในเรื่องของสีผิวของวีรบุรุษ ทั้งนี้แสดงให้เห็นความแตกต่างทางด้านบริบทเช่นกันว่า สังคมไทยไม่มีการเหยียดผิวเกิดขึ้นในสังคม ผู้รับสารจึงไม่เห็นความแตกต่างระหว่างวีรบุรุษต้องเป็นผิวขาว / ผิวดำ หรือ ผิวผสม

จากการศึกษาความสัมพันธ์สิ่งที่พบมากในการประกอบสร้างความหมายวีรบุรุษแบบอเมริกันจากตัวบทภาพยนตร์ และ ผู้รับสารไม่ได้ตีความถึง เป็นสิ่งที่ผู้รับสารชาวไทยมองข้ามในสิ่งนี้และไม่ได้ตีความถึง แต่เป็นสิ่งที่พบมากในการประกอบสร้างความหมายของวีรบุรุษแบบอเมริกัน คือในเรื่องของอายุวีรบุรุษ และสีผิว ซึ่งผู้วิจัยได้แยกไว้เป็นหัวข้อ ดังนี้

- **อายุ** ภาพยนตร์ฮอลลีวู้ดที่นำมาศึกษาได้แบ่งระดับอายุ 2 วัยคือ วัยหนุ่มระหว่าง 25 – 40 ปี 5 เรื่อง, วัยผู้ใหญ่ระหว่าง 45 – 50 ปี 3 เรื่อง แสดงให้เห็นว่าวีรบุรุษแบบอเมริกันมีทั้งอยู่ในวัยหนุ่ม และวัยผู้ใหญ่ แต่เป็นเรื่องที่ผู้รับสารชาวไทยไม่ตีความถึง ซึ่งประเด็นเรื่องอายุเป็นเรื่องที่สะท้อนให้เห็นว่า คนอเมริกันให้ความสำคัญในตัวบุคคลและความสามารถที่เกิดขึ้นจากตัวบุคคลมาก จึงปรากฏให้เห็นภาพของวีรบุรุษในวัยหนุ่มขึ้นมา แต่ผู้รับสารชาวไทยไม่ได้ตีความในจุดนี้ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากการปัจจัยการเลือกสนใจของผู้รับสารที่จะสนใจแต่ในสิ่งที่สอดคล้องกับทัศนคติเดิม และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับทัศนคติเดิม แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างของสังคมไทยจะเป็นโครงสร้างในระบบชนชั้น (Class Structure) และมีระบบอาวุโส (Seniority) คือเน้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่ – ผู้น้อย, ผู้มีตำแหน่งสูง – ลูกจ้าง (อ่างถึงในเล่มเดียวกัน) ซึ่งคนไทยจะให้ความเคารพกับผู้ที่ใหญ่มากกว่า และจะเป็นสังคมที่ไม่ค่อยเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่แสดงความสามารถ

- **สีผิว** ภาพยนตร์ได้แบ่งสีผิวของวีรบุรุษเป็น 2 ประเภท คือ ผิวขาว 6 เรื่อง, ผิวดำ 1 เรื่อง, ผิวผสม 1 เรื่อง แสดงให้เห็นว่าวีรบุรุษแบบอเมริกันไม่จำเป็นจะเป็นวีรบุรุษเฉพาะผิวขาวเท่านั้น แต่คนผิวดำ หรือผิวผสมก็เป็นวีรบุรุษได้เช่นกัน แต่ผู้รับสารชาวไทยไม่ได้ตีความในจุดนี้ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากการปัจจัยการเลือกสนใจของผู้รับสารที่จะสนใจแต่ในสิ่งที่สอดคล้องกับทัศนคติเดิม และหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับทัศนคติเดิม แสดงให้เห็นว่าสภาพสังคมไทยไม่มีเรื่องการเหยียดผิวเกิดขึ้นในสังคม (กาญจนา แก้วเทพ) สังเกตได้ว่าชาวต่างชาติที่อพยพมาอยู่ในเมืองไทยจะอยู่ได้อย่างไม่มีข้อขัดแย้งกัน เช่น กลุ่มคนจีนในไทย กลุ่มคนอินเดียในไทย ผู้รับสารชาวไทยจึงไม่ตีความในเรื่องของสีผิวของวีรบุรุษ เพราะไม่เห็นถึงความแตกต่างระหว่างผิวขาว / ผิวดำ และผิวผสม

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการตีความของผู้รับสารชาวไทยต่อภาพของวีรบุรุษแบบอเมริกันกับความหมาย และการประกอบสร้างความหมายของวีรบุรุษแบบอเมริกันจากภาพยนตร์ฮอลลีวู้ด จะพบได้ว่าผู้รับสารชาวไทยจะเลือกตีความในสิ่งที่สอดคล้องกับทัศนคติ ค่านิยม และประสบการณ์เดิมของตน แต่ผู้รับสารจะปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงการตีความสิ่งที่ไม่สอดคล้องกับความคิดของตน ซึ่งจะพบได้ว่าจากการศึกษาครั้งนี้สื่อภาพยนตร์ไม่ได้มีอิทธิพลเหนือผู้รับสารในการครอบงำทางด้านความคิด จากการศึกษาก็พบว่าการประกอบสร้างความหมายตัวละครวีรบุรุษในเรื่องของความเป็นปัจเจกชนนิยม, การใช้กำลังต่อสู้ และ ความขัดแย้งกับผู้ร้ายต่างชาติจะปรากฏให้เห็นได้มากในภาพยนตร์ตัวอย่าง แต่ผู้รับสารจะตีความปฏิเสธโดยไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่สารถนำเสนอ นอกจากนั้นพบว่าการประกอบสร้างความหมายตัวละครวีรบุรุษในเรื่องการช่วย

เหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทนพบได้น้อยในภาพยนตร์ตัวอย่าง แต่เป็นลักษณะที่ผู้รับสารชา
ไทยตีความคล้อยตามและต้องการนำมาเป็นแบบอย่าง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการตีความของผู้รับสาร
ที่ดีความแตกต่างไปกับสิ่งที่ตัวบทภาพยนตร์ต้องการนำเสนอ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย